

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Enyhülés.

A majdnem öt éven át tartó s mindinkább rosszabbul gazdasági állapotokhoz úgy hozzá szoktunk mint a rosszul szabott cipő nyomásához, de pár nap óta mintha könnyebbülést érezne mindenki s ezt azon általános közérzetnek tulajdonítjuk mely a közönséget megnyugtatta a kiegyezési tárgyalások dülőre jutása által

Igaz, ha mélyebben vizsgáljuk a tény, nem érezzük meg a javulást; a gabonaárak üzlet nyában még mindig mély olosóságban jelentkeznek, a különböző helyi értékek, ha néhány koronával emelkednek is, üzletre ösztönt nem nyújtanak; az építkezés pangása lendületnek még nem adott helyet; szóval a gazdasági pangás még mindenütt ugyanazon jelekben nyilvánul, melyeket ez előtt láttunk. És mégis minden üzletember érzi, hogy túl vagyunk a válság nagyján. Határozott jelek és törekvések állanak rendelkezésünkre a melyek a válság elmúltát biztosítják. Nem a válságoknak rendes lefolyása, mely abból áll, hogy az esetleges tulspekuláció vezéralakjai egyenkint elnyeletnek a tönkrejutás molochja által s magukkal ragadnak ártatlan áldozatokat is és ezek a versenyben már nem számítanak s így a fenmaradtak és a válságot kiállottak könnyebben mozoghatnak a gazdasági életben, — hozta meg a jobb reményeket, mert a válságok ezen hatása nem hozta volna meg a tavaszi enyhébb és lelkesítő lehetet.

Társadalmi uton itt-ott lehet hallani egy-egy kezdeményező javaslatot, de a magyar társada-

lom szomorú tulajdonsága az, hogy önerejéből semmit sem tud kivívni; ha szennázciós szint nem köleszünk valamely ügynek, nem tudjuk társadalmunkat annyira felrázni tespedéséből, hogy bármi hasznost vagy szükségest következetesen keresztül vigyen.

Elég eredmény, ha annyira tudunk társadalmi uton egyes kérdéseket megérlelni, hogy az eszme felkarolását az államnak, a kormánynak nagyszámu küldöttség útján figyelmébe ajánljuk, ezentul azután a társadalmi akció szárnyai leohadnak s a vezetők azt hiszik, megtették kötelességüket.

A kormány, bizottságokban, képviselőházban és küldöttségek előtt hangoztatja ugyan, hogy teljesen át van hatva a gazdasági válság enyhítésének szükséges voltától, hogy minden tekintetben az átmenet nehézségei iránt intézkedni akar, hogy törekvése a válság nehéz pillanataiban a szenvedőknek támogatására sietni és mi történt? még a beruházási összegek sem igen múltak felül a rendes években eszközölni szokott beruházások összegét.

A válság enyhítése ez uttal — eltekintve a gazdasági kiegyezés elintézésétől — egyszerűen a velünk gazdaságilag összefüggő külföld részéről jön. A Chinai bonyodalom tisztázása, Nagybritaniában a délafrikai hadjáratok befejezése a már megkötöttnek tekinthető béke által s méginkább az ezen háborúk által okozott rombolások kiépítése alapján mutatkozik; ép úgy mint Németország nagymértékű pénzügyi és közgazdasági tervei nagyobb tevékenységre adnak alkalmat.

Az a lehangoltság mely a lefolyt években épen Németországban uralkodott és mely sok tekintetben felelősséget kihatott, szűnni kezd. Amerika tulságos iparversenye muló jelenségnek bizonyult s így németország egész hatalmi erejével újabb piacok meghódításához kezd. Hadi hajóinak nagymérvű szaporítása s csatorna hálózatának kiépítése által igénybe veendő nagy szolgáltatások már is éreztetik a vállalkozási szellem törekvéseit és ismét nagyobb termékenység jellemzi az összes német közgazdaságot.

Ezen kedvező gazdasági mozzanatoknál sokkal nagyobb hatása a magyar állapotokra Ausztria közgazdasági életének újraébredése. Már magában véve az a körülmény, hogy az osztrák képviselőházban törvényeket szavaznak meg, megnyugtató hatással volt.

Nagy jelentőségű közgazdasági munkálatok megszavazása mellett lelkesülnek. A vasuti beruházásokon kívül nagyszabású csatornahálózat kiépítése mellett az egész országra kiható akciót indítottak meg, melynek közgazdasági kihatásai Magyarországot közvetlenül érintik.

Körülbelül ezer millió korona közmunkálatról van szó, még pedig oly közmunkálatokról, melyeknél a legjelentősebb osztrák iparok, első sorban a vasipar és az összes építőipar hosszú években keresztes állandó foglalkozást talál. Ily nagymérvű tervezés már önmagában jótékony és megnyugtató hatással van az érdekelt iparágakra. A remény magában, hogy a meddő küzdelem megszűnik és hogy újra tevékeny élet van kilátásban, ösztönző hatással van a tespedő iparágakra.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Tavas.

Egyik reggelen fölébredek s szagolgom a levegőt.

— Hm, hm, honnan ez a kellemetlen szag?

Kérdem a takarítónőmet, hogy tán kávé pörkölték?

Nagyot néz rajtam s széthuzza az ablak függőnyeit.

Megálljon ne olyan gyorsan! Tehát nem kávé pörkölték, hanem tavasz van. Örög vitte volna, azt hittem már, végleg megszabadultam tőle. Oly régen nem volt, azt hittem kipusztult már ebből a világból, átlátván teljes haszontalanságát. Tehát azért nem tudtam az éjszaka aludni? Oh jaj és a fejem is fáj, bele tütött a világba a banálítás. Tavasz, a kávézenikék és iskola kerülő deákok költészete. Elkell mennem, s az utcán is kell szagolnom ezt a pörköltkávét.

Hát el megyek. Azt hiszed félek tőled? Kipödröm a bajuszomat. Ugy, ugy barátom, öszülünk mind a ketten. A hajam meg hull. Hull tavasszal úgy mint ősszel. És a fejem fáj. Azelőtt a szívem fájt. Hála istennek abból kigyógyultam. Telen minden drágább. Azt meg kell hagyni e zöld sihedeknek, hogy olosobbá teszi az életet. Milyen buták az emberek. A mint kilépek, a takarítónőm fülig elvörösödve ugrik el egy szurtos legény től. Hogy esőpönt ide nem tudom, de forgatja a szemét és azt mondja: Nő lám!

Ki megyek az utcára és a hány teremts elmegy mellettem, mind mutogatja, hogy nem fázik. Olyik kis lány szemében egész szemérmetlen lelkesedéssel villan föl a tavasz. No lám, még henczeg vele, hogy tavasz

van és ő is megéri. Balga teremts! Onnan való ez, a régi időből, a mikor az emberállat a farkassal együtt egész télen át koplalt és fázott s a meleg beálltával egyszerre ellepte a vérbőség.

Vérbőség a szíven: szerelem és költészet; vérbőség a fejben: fejfájás és migrainin.

Milyen láрма, milyen zaj, milyen forradalma az indulatoknak. Megkell bolondulni, menjünk esőndesebb tájakra.

Jó gondolat volt, A fák között mintha nem is volna még tavasz. A vadgesztenyefák ugyan már virágaikat is nyitják, de mégis széles, sok levegő van alattuk s mintha hidegebb is volna itt. Süt a nap és éles árnyéket rajzol a rögbe. A buta pesztonkák, meg az alakoskodó mamák kihozták a kis embereket, labdával és karikával, friss levegőt színi.

Talán fiatalabbak ezek nálamnál. Ha elmegyek mellettük, bizonyára azt gondolják a buta pesztonkák meg a mamák is: öreg úr! Legalább a szemük nem villan rám azzal a foszforos, kihívó fényvel, mint másra. Ez bosszant. Öreg úr? Soha sem voltam öreg. Voltam már minden féle; voltam ifju, voltam ostoba, voltam szerelmes, sőt még nagyon becsületes is voltam, de a mennyire vissza tudok emlékezni multamra, öreg úr soha sem voltam.

Koldus is voltam, koldus szegény! S lám egy meztelbós kis fiu neki veti a hátát a kerítésnek és koldul. Csacsi fiu. Pénz kell? Nyomorult, hitvány élet, a melynek pénz a boldogsága. Nesze itt van pénz. Csokolom a kezét a bácsinak. No, hallo, fiam, unalmas vagy, nagyon unalmas. A mikor én kis gyermek voltam, a kis gyermekek nem voltak olyan unalmasak. Akkor

játszottak és verekedtek velem. Most azt mondják közönöm bácsi.

Az uri házaknál kirakták már a virágágyakat, hogy megalják az arra sétáló kisasszonyokat. Mert akármilyen legyen ha nem egy kisasszony az ott; lehajtja a fejét és szagolja a levegőt és lassan lebegve kering az ágyások körül és egyre mondja magában: milyen szép idő.

Ez is azt hiszi, hogy öreg ur vagyok?

— Kisasszony elkésik, otthon várják.

Rám néz ijedten, a tavasz kiesett a szeméből és egy hirtelen lendüléssel kitér előlem.

— Hahaha, nem látja, hogy ősz a szakálam? Öreg ur vagyok, a kinek tavasszal csak a feje fáj. Tőlem ne féljen. Vagy még tőlem is fél, még az ősz szakál mögött is a férfit látja? Ezt sikerült megszalasztani. És büszkévé tett, hogy a kicsike megijedt tőlem, talán nem is látott olyan öregnek? Ni, hiszen nem is vagyok én olyan öreg. Csinálhatnék tavaszi bolondságokat mint réges régen . . . Ha akarnék, de nem akarok. Csak hordjátok el magatokat tavaszkoros hölgyikék, a kiknek a szívében motoszkál valami és ha valaki megmondaná nekik, hogy mi motoszkál benne, akkor riadtan elszaladnának, mert ez gorombaság. Nekem pedig jogom van a gorombáskodásra, mert az én szívémben nem motoszkál semmi. Nekem csak a fejem fáj. Nagyon meleg van, lám a felöltő is lekivánczik rólam. Pörköltkávét szag? Majd adok én neked. Kérek szívat. Ime már ezt a lányt sem találom szépeknek, hisz nem vagyok én költői hevülési kóbor diák. A szivar is komisz, annál jobb. Bele fujom a tavaszba, hadd prűsköljön tőle. És valaki csakugyan köhög. Felvetem

Semmi sem igazolja jobban Ausztria közgazdasági viszonyaival való szoros összefüggésünket, mint az, hogy mihelyt Ausztriában a javulás első jelenségei mutatkoznak, már nálunk is jelentkezik némi kedv, megszűnik a teljes elcsüggedés sötét árnya és a válságos helyzet enyhülését kezdjük érezni. De nem is lehet ez másképp. Összes iparágaink legerőteljesebb versenytársai Ausztriában vannak s ha ezek otthon nem találnak kellő elfoglaltságra egész erejükkel felénk fordulnak, mesterséges versenyt teremtenek, megbénítják győnőbb iparágaink helyzetét.

Épen ellenkezőleg vagyunk hitel dolgában, a mikor szűk gazdasági viszonyok ovátosabb bánásmódot követelnek a hitel megadásánál, az intézetek természete szerint a hálózat távolabbi részeiből vonja vissza kinlevőségeit és a központ felé húzódik vissza tevékenységével s viszont. Mihelyt tehát javul a helyzet, az osztrák hitelintézetek ismét terjeszkednek kifelé és Magyarországon is keresnek feleket.

Szóval, a mikor Ausztriában jobb gazdasági viszonyok állanak be, akkor Magyarországon is az ipar megszabadul az osztrák verseny egy részétől és élvezetbe jut az osztrák hitelintézetek hitel kínálatának.

Ime! a benső ok, mely gazdasági válságunk enyhülését előidézi s melynek ügyes felhasználásával saját magunkat jobb lábra állíthatjuk.

Együttal azonban ismét meggyőződést szerezhetünk magunknak arra, hogy sem társadalmunk sem kormányunk, sem törvényhozásunk nem gondolkozik mélyebben azokról az eszközökről, melyekkel gazdasági szomorú helyzetünkben önállóan is erősödhetnénk. Közgazdaságunk a világ gazdaságának és Ausztria gazdasági helyzetének egyszerű függeléke, jóléte azoknak a jólététől és virágzásától várja boldogulását.

Nem is lesz, mert nem is lehet ez addig másként míg közgazdasági külön állásunkat ki nem vivjük és külön vámterületünk nem lesz.

a fejemet, megismertem, ahá! „Nagysám! Kegyed már sok ilyet látott és nem köhögött. Persze ez régen volt. A mint szembe néz velem, nem igen látszik meg rajta, hogy már sokszor látta a tavaszt és fülig elvörösödve végig mér engem.

— Ugy, ugy, hát ennyi az egész? Nem tudtam, hogy ennyire megváltoztam. Lám, kegyed is megváltozott mégis rögtön ráismertem.

A sok vér az arcából vissza tolul a szívébe és a szeme emlékezően jár rajtam végig, alulról fölfelé.

— Hogy megijesztett, — mondja és habozik.

— Soha se habozzék, ha kezet nyújt, megszorítom és ismét eleresztem mintha soha sem fogtam volna meg.

Halgat és küszködik magával. Én meg végig nézek rajta. Milyen karsu és milyen jól öltözködik. Hát még most is tetszeni akar valakinek itt messze a hegyek között. Az ura bizonyára nincs itt. Az, okos ember, a ki tavasszal is otthon ül s a hivatalba jár. Voltaképen nekem is jobb lett volna a dolgom után látni, de ha már itt vagyok s találkoztunk meginkozom ezt az asszonyt.

— Mit csinál itt egyedül?

— Nem vagyok egyedül. Látja ott azt a piros-szalagos kislánykát? Az az enyém. Itt sétálunk, ő a kisasszonyával jár, én meg egy kicsit eltávoztam tőle hogy...

— Hogy a tavaszt élvezze. Tehát még nem gyógyult ki a tavaszból? Házasságban, egy pontos férj oldalán, egy kis gyermeket dajkálva, nem gyógyult ki a tavaszból? És elárulhatta a tavaszt és hátat fordított a tavasznak és még sem gyógyult ki belőle? Hát akkor miért fáj nekem a fejem? Miért éppen nekem? Miért mindegy nekem, hogy tavasz van-e, vagy kávé pörkölnék a lakásban?

— Nem értem, hebegi és elhúzdok tőlem.

Vidéki levelezés.

Petrilla, 1902. június 4.

Tekintetes szerkesztő Úr!

(Hangverseny. Görög keletiék záróversajja.)

Az irigységnek bizonyos csirája éledt bennünk mindannyiszor valahányszor lupényi tudósítójának leveléből Lupény községnek, annak a községnek rohamos haladását olvastuk, mely Petrilla községe után mondhatni egy századdal érkezett erre a sárgombocra.

Nekünk is van sodronypályánk — még pedig quantum satís — vasutunk pedig annyi, hogy egész Lupényt körülhállozhatunk; — bányáink? ... olyan és akkora területre terjednek, hogy a lupényiek dedunokáinak gyermekei részére még mindig szállíthatunk elegendő mennyiségű szenet. Miért maradunk mi el hát tőlük? Nem, háromszor is nem! Megmutatjuk mi jövőre, hogy a haladást tartva szem előtt, pirulás nélkül fogunk farkasszemet nézhetni nemsokára a derék lupényiekkel.

Igy kellett gondolkozzanak azok a jóra való ur-emberek akkor, a mikor fáradságot nem kimélve mindent elkövettek arra nézve, hogy a f. évi május hó 19-ediki hangverseny, melynek jövedelme részben a szegénysorsú iskolás gyermekek felruházására, részben pedig az évről vizsga alkalmával a petrillai deákbnányai állami iskolába járó szorgalmas és jómagaviseletű tanulók megjutalmazására lesz fordítva úgy erkölcsileg mint anyagilag oly váratlanul jól sikerült. Csorgott az eső, de azért a Berkovics Dávid-féle vendéglő nagyterme, melyet a tulajdonos a ezéla való tekintettel ingyen bocsátott rendelkezésre zsufolásig megtelt közönséggel. Senki sem bánta meg, hogy oda elment. Mindenki kitünően mulatott.

A hangverseny minden egyes száma is kitünően sikerült; — az énekelő és szavaló gyermekek oly ügyesek voltak, hogy a közönség nem győzte eléggé kifejezni elismerését. Nána Aurél áll. isk. tanítónak, ki őket arra a sok szépre megtanította. Molnár Veronika k. a. petrillai menházvezetőnő komoly költeményének elszavalásával valóságos tapsvihart aratott.

Tagadhatatlan, hogy a szépen előkészített műsor is előmozdította azt, hogy a hangverseny oly meglepő anyagi eredménnyel zárult, a főérdem azonban azé az ur emberé, a ki a mióta Petrillára került ilyen irányban nagyon sokat tett; becses lapja hasábjain is többször szerepelt az elismeréstől körülvéve a neve. Ez az ur ember Vass János petrillai körjegyző. A nemes czélt tartotta ez alkalommal is szem előtt, mert egyéb bizonyosan nem bírta volna arra, hogy Petrozsényt végigjárja és ismerőseivel, valamint barátaival a jegyeket megváltassa. Olyan eslekedet ez, mely nem szorul dícséretre; szolgáljon követésre méltó példaul.

— Fél? mondom és nevetek, azt hiszi hogy örült vagyok, pedig csak öreg ur lett belőlem. A sok tavasz után, a mit magánosan töltöttem, öreg ur lettem. Nemde, ez furcsa? Es most itt találkozunk, véletlenül, mintha mi sem történt volna.

Rám néz dacosan és ezt mondja:

— Nem is történt semmi.

— Hiszen persze, hogy nem történt semmi! De igen, valami mégis. Azt a fát, mely alatt ültünk, kivágták. Egyéb nem történt. Tisztán és érintetlenül, mert még a holdvilág sem vette el az eszemet. Mikor hazulról elindultam, ép az jutott eszembe, hogy még becsületos is voltam valaha. Ez a maga erénye. Szerettük egymást, és elhagytuk egymást, de azért nagysád azt mondhatja, nem történt semmi. Maga becsületos asszony-nyá lett, én meg özvegyen maradtam. Én ráztam a fát, melyen a keserű sentenciák teremnek és belevájtam magamat a tagadásba, a szárazságha, a cinismusba és azt mondtam én is, hogy nem történt semmi! De ez a semmi, nagyságos asszonyom vagy kedvesem, ahogy akarja, ott fészkel az ágyamban és megőrli a lelkemet. Bolond dolog, de úgy van. Es minden évben újra tavasz van és én minden évben öregebb ur leszek, kegyed pedig minden évben becsületesebb asszony. Hát nem egyszerű ez?

— Idus! — kiáltja és elébe rohan szembe szaladó kislányának. Ahogy magához kapja, ahogy magához szorítja, ahogy megcsokolja és rám néz, olyan volt, mintha párbajra hívna és én meghunyoszkodtam kalapot emeltem, és elsiettem tőle.

Eldobtam a szívt — nagyon rossz volt. K.

—><—

Tek. Szerkesztő ur!

Engedj meg, hogy Philon úrnak a mult számban közölt tárcájára pár megjegyzést tessek;

Nem igaz, hogy a zsidók törvénye a legrégibb, mivel még Mózes kora előtt Egyiptomban tartozkodtak

Jegyeiket megváltották: A salgótarjáni köszénbánya társulat igazgatósága 10 kor., Dr. Rosenberg Ignác 5 k., Klein Henrich, Junger Samu, Váradi Vilmos, Wagner Gyula, Weisz Testvérek, Pick Samu, Ullmán Lipót, Gross Hermann, Berger Adolf és Stenberg Bertalan 2—2 korona, Pollátsek és Scheiber czég 10 kor., Kárpelesz Lajos, Scheiber Ignác, Ruppel Vilmos, Scheiber Géza, Vidor alfréd, Gross Henrich, Bauer Izidor, Samuel Adolf és Bauer N. 1—1 korona, Glogyán J. 4 korona.

Felülfizettek: Vassi János 20 kor., Krausz Sándor 8 kor., Berkovics Dávid 4 kor., Frenk Anna, Stanka Avram, Horváth János és Tomus György 2—2 korona. Sucs Simon, Melli Fülöp, Vogel, Trift Bazil, Drottzing János, Flora Absalon, Jákob Péter, Svilgin Frigyes, Breitege Venczel, Vlassák József és Venczel János 1—1 korona, Zudor Károly 40 fillér. Szabó Lajos 30 f.

Az összes bevétel: 189 korona 90 fillér. Kiadás: 82 k. 90 fill. volt. Megmaradt tisztán a két célra: 107 k.

Es most engedje meg tekintetes szerkesztő ur, hogy egykalap alatt még egy kedves köteleességet teljesítsek. Meglepetést szerzek a mennyiben olyan két petrillai intézményről emlékszem még, mely b. lapjában még nem volt szép színben feltüntetve. Es ez a két intézmény a petrillai görögkeleti két iskola. Folyó hó 3-án voltak mindkettőben az évi zárózságak.

A csimpai falurészben levő iskolában oly szép feleletekben gyönyörködött a hallgatóság, a magyarulvalben oly öröndetes haladást mutattak be a növendékek (még magyar dialagot is mondtak), hogy a jelen volt főesperes, mint elnök teljes elismerését fejezte ki Albu felekezeti tanítónak.

Mintha ebben az évben teljesen kivetközött volna ez a két iskola régi öltözkéből.

Az alsó iskolában is meglátszott a tanító szorgalma, az eredmény ott is teljesen kielégítő volt.

A jó pásztor alatt rendben van a nyáj. Az uj esperes erőlyes keze meglátszik az egész kerületben.

Petrillai.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lányi Nándor fiatal vasúti mérnököt a petrozsényi osztáymérnökségtől saját kérelmére áthelyezték a Balaton mellé Keszthelyre. A Casinóban búcsu lakomát rendeztek tiszteletére, mint egy harminczan gyűlte össze. Az első pohár köszöntöt Polgár Lajos osztáymérnök mondta a távozóra; utána Gróf Toldalagi Samu plébános köszöntötte föl. A jókedvű társaság egész a vonat indulásáig maradt együtt. Mindenki sajnálja a rokonszenves, csendes természetű mérnök távozását. Szerencsét, boldogságot kívánunk neki a távolban is.

a zsidók, a hol már akkor búcsu törvények uralkodtak. Az is téves állítás, hogy a „törvény” szót csak Homér után ismerték; mert már Homér is szól Odysseájában Minos törvényeiről. Hesiodban is feltaláljuk e szót; de ha sem itt, sem Homérban nem fordulna is elő e szó, az mit sem bizonyítana. A hol királyság, király és nép volt, ott mindenütt volt már törvény is. China törvényei korábbiak a Mózesinél. Téves azon állítás is, hogy a görögök és romaiak a zsidóktól vettek volna át törvényeket. Köztársaságaik kezdetén nem tehették azt, mert hiszen akkor még nem ismerték a zsidókat s később sem tehették, mert akkor gyűlölték e barbárokat. Gondoljunk csak arra, hogyan emlékezik meg rólok Cicero, Jeruzsálemnek Pompejus által való elfoglalásáról szólva. De hisz maga Philon is beismeri egyik nevezetes munkájában, hogy a zsidók törvényeit a Septuaginta lefordítása előtt más nép nem ismerte.

A mi a zsidók őszinteségét illeti arra majd minden népnél ráakadunk, hisz az, az emberi természetből folyik.

A zsidók őnhitsége elhítteti velök, hogy nem az ő politikájok, nem a művészetekben és tudományokban való járátlanáguk és nem csiszolatlanáguk tette őket tönkre, hanem az isten haragja bünteti; elégtételt érzetével gondolnak arra, hogy az Isten haragját semmi képen sem hárihatták volna el s hogy mégis csak ők az Isten választott, dédelgetett népe.

Ha valaki így szolna hozzánk magyarokhoz: Nyomorultak, tehetetlenek vagytok; azért vertek meg titeket Augsburgnál a Sajónál és Mohácsnál, mert nem tudtatok jól védekezni.

Az egész nemzet nyomorult, hazaárulónak nyilvánítaná, de ha azt mondja: Ti vagytok Isten szeretett népe, Mária országa, de büneitek miatt azzal büntetett Isten, hogy ama rémületes nagy napok alatt kiszolgáltattot ellenségeiteknek s most hogy vissza tértetek hozzája megengedte hogy ti legyetek a Monarchia erősebb fele és hatalmasabbak mint valaha; riadó tapssal üdvözlönek.

V.

— **Új képviselő választás lesz Déván.** Gróf Torockait Küküllő vármegye főispánjává nevezik ki. Remélhető, hogy az újválasztásnál Réthi Lajos kir. tanfelügyelőnek nem lesz ellenfele. Kevés ember tett többet Hunyadvármegyéért s különösen Déva és környékéért mint ő.

— **Új s.-tanfelügyelő.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Nehéz János V. hunyadi áll. isk. ig. tanítót ki egyben a hunyadvármegyei általános tanítóegyesületnek elnöke is, kinevezte Hunyadvármegye segédtanfelügyelőjévé. Ezzel a kinevezéssel egy derék, szorgalmas és közbecsülésben álló néptanítót ért a kitüntetés.

— **Fényes lakodalm.** F. hó 4.-én délután 5 órakor vezette oltárhoz Wagner Gyula petrozsényi szállodás és vendéglős megboldogult nejének mostoha testvérét Zöld Terust. A násznép impozáns kocsisorban vonult fel az anyakönyvi hivatalba, a hol, ugy a vőlegény mint a menyasszony is abban a díszültöztben jelentek meg melyben az egyházi áldást is nyerték. A róm. kath. templomban Gróf Toldalagi Samu plébános gyönyörű beszéd kíséretében adta össze a párt. Este fényes áldomásra gyűltek össze, mely alkalommal az új pár, a szülők és nászgyokrok poharat emeltek; Gróf Toldalagi, Kósa Mihály, Fekete Jakab, Molnár Pál és Fekete József. A barátai köréből alakult dalárda, melyet Sandtner vezetett, remekül énekelt ugy a templomban, mint az estebédnél is.

— **Táncvizsga.** Neumann táncztanár, ki szakis meretével Petrozsényben az intelligencia köréből is sok pártolót szerzett magának f. hó 1.-én tartotta meg táncvizsgáját. Tanítványai oly kedvesek voltak, a legnehezebb tánczdarabokat is annyi ügyességgel lejtették, hogy szinte kedvünk volna a Terpsichorenak hódoló ízeike-piezeke angyalok közül egy néhányat névleg megemlíteni. Neumann táncztanár kellemes emlékekkel távozhatott Petrozsényből.

— **Lupényben** f. évi május hó 31.-én a róm. kath. templom harang-alapja javára megtartott hangversennyel egybekötött tánczestély úgy erkölcsileg — valamint anyagilag fényesen sikerült.

A meghívókból láttuk, hogy a műsor összes pontjai zenéileg mily magas színvonalon állottak, de várakozásunkat teljesen fölülmutatta azoknak praecis előadása.

Szende Szidonia és Klein Jakabné úrhölgyek Zongora játéka a szó szoros értelmében nagy művészet volt. Megtapsoltuk; örültünk a ritka élvezetnek és ezért itt is nevezett úrhölgyeknek hálás köszönetet mondok.

Pán karmester és igen tisztelt társainak játéka is a művészet magas fok n állt; most is füleinkben eszenek még azok a szép akkordok, melyek, azon este elhangzottak.

Singer Eszti k. a. és csekélységem által előadott „Mártha” is teljesen sikerült.

Szép volt a Fedor Irén tanítónő kisasszony által elénekelt matróz dal, mely odavarázsolta a lelket szép olaszországi tengerpartján evező hajó fedélzetére.

A casinói dalkör működése meglepő volt A Kreutzer „estikarát” páratlan praecisítással énekelte el. Erős akarat és az ügy iránt való lelkesedés tette — e végponton nemzeti missiót teljesítő — dalkarunkat nagygyá. A szíves közreműködésért hálás köszönet.

Nem mulasztatom el végül hálás köszönetet mondani Singer Miksa urnak, ki szíves volt ezen fényesen sikerült estélyre zongoráját átengedni, K. J.

— **Juniális.** 1902. évi június 15-én (Pünkösöd vasárnapján) a Wagner-féle szálloda kerti helyiségében a petrozsényi gör. kel. templomi énekkar és az alakulandó nőegylet által juniális rendeztetik, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a rendező bizottság. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor., családijegy 1 kor. 60 fillér. Kezdete d. u. 4 órakor a kerti helyiségben és este 8 órakor a teremben. A tiszta jövedelem a helybeli gör. kel. templom díszítésére fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A belépő jegy kívánságra elmutatandó. —

— **Felségértésért** jelentette volt be Bránka János petrillai lakos és koresmáros uyanodaváló Dregan Demeter kisbirtokost. A tárgyalás rendén igazolást nyert panaszoló állítása miért is az illetékes hatóság súlyos büntetést rótt ki reá. A jó kérdemélt büntetés nem is bántotta; bele is nyugodott, mert maga is belátta, hogy rászolgált, de az már nem férhetett a begyébe, hogy az ő jó barátja és névrokona Dregan Demeter a Dáné, tett ellene tanbizonytságot. Valószínűleg előzetes családi tanácskozás után az elítéltnek két fia megjelent a tanuskodónak lakásán s úgy elverték, hogy a nyert sé-

rülések folytán hihetőleg kiköltözik ebből az árnyékvilágból.

— **Lopott szotyor.** Egy jókarban lévő, mészárosoknak való szotyrot kínált a napokban Berkóvics Dávid petrillai kereskedő üzlethelyiségében egy elzúllott kinézésű ember megvételre. A kereskedő a szotyrot átvette s felszólította árusítót annak igazolására, hogy honnan szerezte. Az illető elsieltett, de máig sem tért vissza; esetleges gazdája átvetheti.

— **Allatkinzás.** Valami Veiczner nevű petrozsényi zöldségáros ugy látszik, hogy vagy nem akar, vagy nem bír tudomással arról, hogy az állatkinzásért az állatkinzó, ha az illetékes hatósági közegeknek volna szemök a látásra, érzékenyen megbüntethetnék, mert máskülönbben nem merné azt az ártatlan párt, a mely egy félméterrel legalább is törpebb a mellette jobbról befogott paripánál, — de azért a kettős fogatra olyan terhet rakat mintha egyforma erővel rendelkeznek a két állat, — kinezni. Borsodzik az embernek a háta mikor látja ezt a szegény állatot a főutcán végig kinlodni.

— **Kutyák a templomban.** Nem az első eset. A mi Petrozsényben a kutyák dolgában történik, az az nem történik, valóságos botrányzámba megy. Ha valaki Petrozsényben, alkonyat után, nemcsak a mellékutcákon hanem a foton is különösen mészárszékek közelében dorong és fegyver nélkül halad végig, biztos lehet abban, hogy testének valamely része a kutyák fogával érintkezésbe jön. Az ilyen esetekben időről-időre utána nézethetne az eljáróság, hogy a gyepmester teljesíti e kötelességét. A koborkutyák lebunkozandók, az olyan kutyák pedig, melyek bárcá nélkül járnak, elcsipendők s a gazdájuk a törvény kijátszásáért megbírságolandók. Akkor talán el lehet éni azt, hogy a kutyák színházakban, koncertekben, különösen pedig templomokban, nem koberolnának szabadon. Ezen utóbbi esetekben különben nem annyira az eljáróság mint inkább a kutyatulajdonosok a hibások, mert a gyepmestert nem lehet sem a templomba, sem a színházba kirendelni; kérve-kéri tehát többen ez uton is az illetőket mondanak le jövőre arról az élvezetről, hogy kutyával induljanak a templomba. Az utóbbi napok egyikén az ájtatos közönség szeme láttára vette sorba és piszkolta be három kutyá a templomi tárgyakat.

— **Kőhalmazok a vulkáni uttesten.** Állítólag magánuton fellett szólva az illetékes községi eljáróság, hogy a közforgalomra szánt uttestről az egyesek által felhalmozott kőrákasokat takarítsa el. Az uttest nem magánvagyon s így feltűnő, hogy e tárgyakban még nem lett intézkedve s azok a borzasztó halmazok még mindig ott alkalmatlankodnak akadályul a közlekedésnek.

— **Megcsipett juhtolvaj.** Jonásk Miklós vulkáni lakost éppen akkor csípték meg mikor az erdőben már rakta a tüzet hogy az Olár János vulkáni kisbirtokostól lopott és már lenyuzott juh husát parázson megsüsse. A még megvolt húst és bőrt a tulajdonosnak, János gazdát pedig átadták a törvénynek a hol megfogják tanítani arra, hogy a más juhait között nem szabad igazgatni. Ugyancsak Jonásk Miklós beszélte rá Bogyeszk Lázár 12 éves fiút arra, hogy neki hozzon f. hó 26.-án a közeli legelőn lévő bárányok közül egyet. A gyermek a biztatásnak engedett; Jonásk a bárányt elvette bevitte az erdőbe, megsütötte és sikerült neki nagy részét felfalatozni; a gyermek azonban elarulta. Azért is megkapja a magát.

— **Önvedelemből.** állítólag késsel szurkálták össze Lapoczi János és Késmárki Károly munkások Boka Gavrilla vulkáni lakost midőn az őket botokkal megtámadta.

— **Betörés.** Ki tudná megmondani, mennyit fáradt Benedek János petrozsényi lakos és menyai nélkülözésébe kerülhetett a míg megtakarította öreg napjaira azt az 582 koronát, a melyet állítólag ugy lopott volna el valami Buesumány Péterné nevű napszámosnó szomszédja, hogy megleste nemcsak azt a mikor Benedek hazulról eltávozott, hanem azt is, hogy a kulesot a süttökemenezésen lévő hamuba rejtette el; megkereste s ezzel a lakás ajtaját kinyitván a záratlanul talált ládában lévő börtárczát pénzzel együtt elvitte. Egyebet nem bántott.

— **Csak még a férj hiányzott.** Az egyik, a megszasztott szivbajos, Vulkan öslakosságának lelki pásztora a kinek becses neve többször megjelent már e lap hasábján s jelen alkalommal, habár levelezőnk tisztán kiírta, kizárólag a kartársai iránti tiszteletből nem közöljük nevét, a másik az ellenfél, a körjegyző kocsisa és szakácsa; a harmadik pedig egy nőnemű, az első helyen nevezettnek héve óta imádojtja. Folyó hó 20-án

estefelé a jegyző kocsisá a kit a hamis menyecske az utóbbi időben szintén megajándékozott bizalmával, sutógó turbékolásban lepte meg a lelki pásztort az egyedül övének hitt hölgygyel. Uccu neki, a lelki pásztor a markos szakács láttára futásnak eredt, a szakács utána s világos nappal a közseg bámulatára kergették egymást utca hosszat a míg a pásztornak sikerült be menekülnie a Lobstein-féle vendéglőbe a hol az ötöt utolért szakács részéről istenes megrázkodtatásoknak lett kitéve. — Csak még a férj hiányzott. —

— **A vulkáni milleniumi emlékszp.** „Vulkán hágó ősidőktől Magyarországot hadászati és közlekedési vonala, melyet Hunyadi János vitéze: malomvizi Kendeffy Miklós élete feláldozásával védelmezett 1455 körül a becsapó törökök ellen. A dicső fegyvertény és határvédelem örök emlékezetéül állíttatá ez oszlópot Hunyadvármegye közönsége a honfoglalás ezereedik évében. „Ez van írva annak a hármaslapon álló 6t méter magas buzogánynak egyik oldalára mely Vulkan község legszebb helyén szabadon áll a közelében levő két koresmából kikerülő részegemberek piszkának. Arczába fut a vér a hazaszere-tettel telített szív tulajdonosának, ha egy-egy ünnep után következő reggel az emlék környékét megtekint. Még az a szerenese, hogy a szobor gondnoka, a kiszívességből elvállalta e tisztet, Péter Mihály lelkes hazánkfia, a vulkáni vámszedő, aki minden alkalommal intézkedik, hogy a kora hajnali órákban ilyen alkalommal már eltávolíttassanak a megbotránkozató jelek. — Ez a szobor egy 50 négyszögmeternyi terület közepén áll a község legszebb helyén. A mint levelezőnk értesít a magas kincstár csak azzal a feltétellel engedte át a kérdéses területet a megyének, hogy az költséget nem kímélve a történelmi emlékoszlópot tegye egy vasrácsal bekerített helyen a járókelők gyönyörködtető tárgyává. Ezennel megindítjuk a gyűjtést e célra; kérjük a begyűlt összegeket lapunk kiadóhivatalába küldeni. —

— **Budapesti csoda.** Lichtmann Sándor posztó kiviteli osztálya (Budapest, VI. Teréz-körút 5 c. szám) teremtette meg ezt a budapesti csodát, melyet a közlemény címéül használunk. Megteremtette pedig azzal hogy az üzletvilágban eddig még nem létezett árban, 2 forint 50 krajczárért szétküld az orszáig bármely részébe, utánvétellel egy teljes férfi öltönyre elegendő 3 méter jó tartos cheviott szövetet szürke, barna, drapp, zöld, fekete és sötétkék színben és 3 forint 50 krért finom fekete vagy sötétkék sima posztót, vagy barna, fekete és sötétkék camgarn szövetet. Ez a hallatlan olesó ár méltán megérdemli a budapesti csoda címet, mert a czéphez érkező számtalan elismerő levél fényesen igazolja azt, hogy a vevőközönség meg van elégedve a szövetek jó minőségével. Ajánljuk tehát a nagy közönségnek, hogy minél sürgetesebben rendelkezjen ezen szövetekből néhány öltönyre való, mert ilyen olesó árban csak rövid ideig szállit a nevezett czég egy férfi öltönyt kiadó 3 méter szövetet. Mintákat a nagy számban érkező megrendelésekre való tekintettel a czég nem küldhet.

TANÜGY.

Értesítés.

Az internatussal kapcsolatban álló brassói állami felső kereskedelmi iskolánál a tanulók felvétele a jövő 1902—1903-ik tanévre folyó évi június hó 30-tól július hó 3-ig d. e. 8—12 óráig fog teljesítettetni, midőn a beírt tanulók az igazgatóságnál hagyják bizonyítványukat s a felvételi díj lefizetése ellenében beírási igazolványt kapnak.

Ha a felvett tanulók a következő tanév elején szeptember 4-ikéig bezárólag az osztályfőnökknél nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

Felvételre minden tanuló személyesen és atya, anya gyámja vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni.

Levélben vagy írásban való jelentkezésnek nincs helye.

Tandij egész évre 50 korona, felvételi díj 10 kor. Az internatusba való felvételért szintén június 30-ától július 3-ikáig minden tanulóknak személyesen és atya, anya vagy gyámja kíséretében lehet jelentkezni.

Az internatusban a teljes ellátás évi díja 500 korona.

Brassó, 1902. június hó.

Az igazgatóság.

Az aradi m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskola négy éves tanfolyama alatt tanulóit elméletileg és gyakorlatilag képzett iparossegédekkel nevei. A gyakorlati kiképzés az intézettel egybekapcsolt műhelyekben történik, hol szakképzett művezetők vezetése alatt tanulja az ifjúság iparának gyakorlati részét.

Az iskola felőleli a faipar köréből a butor- és épületasztaloságot, fafaragást esztorgályosságot; a fémipar köréből pedig a gép-, mű- és épületlakatosságot és ehhez képest nyújtja mindazon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyekre az ezen iparágak terén működő művelt és szakképzett iparosoknak szükségük van.

Beíratási- és tandíj az intézetnél nincs. Műhelyi biztosíték fejében azonban minden tanuló 6 koronát tartozik a beíratáskor letenni.

Az iskola tanulói kétfélek:

- a) rendesek;
- b) rendkívüliek.

Rendes tanuló az lehet, ki valamely közép- vagy polgári iskola két osztályát, vagy pedig az elemi népiskola 6 osztályát sikerrel végezte, vagy ezeknek megfelelő főlvételi vizsgálatot tesz le, élete 12. évét már betöltötte és ehhez képest kifejlett ép testalkattal bír, amit hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia.

Főlvétetnek még az alsó-foku ipariskola három osztályát jó sikerrel végzet ifjak is.

Rendkívüli növendék lehet minden iparos segéd vagy tanonez, aki csak egyes tantárgyakat kíván hallgatni.

A főlvetel előjegyzés alapján történik; ennek eredményéről a szülők minden évi augusztus hó 20-ig értesíttetnek.

Előjegyzés végett minden az I. évfolyamba főlvetetni óhajtó növendék július hó végéig a fa- és fémipari szakiskola igazgatóságához, akár személyesen jelentkezve, akár levélileg, bemutatni tartozik:

1. születési bizonyítványát;
2. atyja vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatát, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanidő egész tartalmát bevégi;
3. iskolai képzettségéről szóló szabályszerű bizonyítványát;
4. hiteles orvosi bizonylatot, hogy ép testalkattal bír;
5. az újraoltás megtörténtéről szóló szabályszerű bizonylatot.

A jövő 1903—1904. tanév szeptember hó 1-sején kezdődik.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

601/1902.

végrh. szám

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróóság 1902. évi V. 348 számú végzése következtében Dáné Károly ügyvéd által képviselt H.-megyei Első Takarékpénztár javára, livazényi Prodán Péter, Prodán Dán és petrozsényi Héjas József ellen 173 kor. s jár. erejéig 1902. évi április hó 12-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 920 kornára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák szekér és egy zongora nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróóság 1902-ik évi V. 348/2. számú végzése folytán 173 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1901. évi július hó 31-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 73 kor. 35 fillérben bírólalag már megállapított költségek erejéig Petrozsényben III.-rendű alperes lakásán 1902. június 13-án d. e. II. órákor és Livazényben 1. és 2. r. alperes lakásán leendő eszközlésére 1902. június 13-án délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében

készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1902. évi május hó 14-én.

Rác József,

kir. bír. végrehajtó.

617/1902

végr. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróóság 1902. évi V. 347 számú végzése következtében Dáné Károly ügyvéd által képviselt H.-megyei Első Takarékpénztár javára, abiszkronyi Niczár János s veje Niczár Demeter ellen 300 kor. — fillér s jár. erejéig 1902. évi április hó 21-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 930 kor. — fillerre becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, juhok és egy ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróóság 1902. évi V. 347/2 számú végzése folytán 300 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1901. évi decz. hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltó díj és eddig összesen 74 kor. 49 fill.-ben bírólalag már megállapított költségek erejéig A.-B.-Iszkronyban alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi június hó 21-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1902. évi május hó 14-én.

Rác József,

kir. bír. végrehajtó.

WEISZ TESTVÉREK

NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT ÁRUHAZ

PETROZSÉNY, (Barcsay-féle házban)

T. Csz.

Van szerenesénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy budapesti és hazai első butorgyáraknál nagy bevásárlást eszközöltünk, mely butorok megtekinthetők a főutcai saját házunkban levő butorraktárban

Ajánlunk különösen teljes háló és ebédülőszobák, fényezett matt, félmatt és faragott, ugyintén seccesió stillushan. Továbbá hasonló ebédülő-divánokat, székeket és mindenféle olesőbb és finomabb butorokat, esetleg részletfizetésre is, a legjutányosabb árak mellett.

Teljes tisztelettel

Weisz testvérek.

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny utján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirnokok, nőtisztviselők kereskedelmi alkalmazottak és gyárok.

Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér be- küldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Röck Szilárd utca 27. Állás- kereseti beigtatásnál minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések leg- később csütörtökig fogad el a kiadóhi- vatal. 12—12.

Kérelem.

Petrozsény község valamint a kéményseprői kerületem területén lakó összes háziurakat és lakokat arra vagyok bátor felkérni, hogy a mult 1901-ik évről még hátralékban lévő kéményseprési tartozásaikat a lehetőleg rövid idő alatt annál is inkább kiegyenlíteni sziveskedjenek, mivel ellenkező esetben az előirt szabályzat 5 és 7 §-ai értelmében leszek kénytelen jogos követelésemet behajtani.

Petrozsény, 1902. május hó 17.

Tisztelettel:

Tutte József

kerületi kéményseprő mester

Fényképészeti műterem.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Joanovits-féle fényképészeti műtermet átvettük, azt a modern igényeknek megfelelően átalakítottuk

Ugy szintén az arckép-festészeti és nagyítási szakot berendeztük

Külső felvételek szintén eszközöltnék. Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását

teljes tisztelettel

Kallós Oszkár fényképész

3—13

Könyvkötészetemet

az igényeknek megfelelően akként rendeztem be, hogy minden, ezen szakmába vágó megbízatást a legpontosabban, legjutányosabban és a legmészebb menő kívánalmaknak megfelelően teljesíteni képes vagyok. A leggygysszerűbb és legdisze- sebb könyvkötészeti munkálatokat, szállagfel- irat. aranyozásokat s e nemű diszmun- kálatokat teljesítem s a n. é. közönség pártolását tisztelettel kérem

Figuli Antal.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.